

11238A

**KELIŲ MUZIEJAUS TERITORIJOS SUTVARKYMO IR PASTATO (-Ų) PROJEKTO
ARCHITEKTŪRINĖS KONCEPCIJOS
ATVIRAS KONKURSAS**

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

SITUACIJA

Sklypas, kuriame numatytas naujasis Kelių muziejus, yra pusiaukelėje tarp Vilniaus ir Kauno, šalia Elektrėnų, Abromiškių. Šiaurinėje pusėje sklypą riboja automagistralė A1, kuria važiuojant link Vilniaus atsiveria vaizdas į sklypą, rytinėje – teritorija šalia degalinės, vakarinėje – valstybinis miškas, į kurį orientuojami vizualiniai ryšiai iš pastato vidinių erdvių, pietinėje – privati valda. Būsimo muziejaus teritorija, užimanti apie 5 ha, pasižymi išraiškingu reljefu – aukščiausia vieta yra ties pietine riba, žemiausia, pelkėta – šiaurinėje pusėje, arčiau greitkelio. Sklype šalia autostrados yra susiformavęs savaiminių daugiausia menkaverčių želdinių masyvas.

Sklypas patogiai pasiekiamas viešuoju bei nuosavu transportu, dviračiais ir pėsčiomis. Objektą pėsčiomis galima pasiekti iš Elektrėnų Sabališkių, Šaltinio gatvėmis. Taip pat į sklypą galima patekti lauko keliuku iš Šaltinėlio kavinės. Objektas yra šalia Elektrėnų savivaldybės bendrajame plane numatytų dviračių takų. Projektuojami pėsčiųjų takai įriša Kelių muziejų į bendrą artimiausių visuomeninių objektų tinklą.

TERITORIJA

Šiaurinėje pusėje sklypą ribojanti automagistralė A1 yra pagrindinė konteksto ašis. Muziejaus pastatas orientuojamas lygiagrečiai šiai ašiai. Sklype pastatas numatomas pietinėje dalyje atsižvelgiant į reljefą – siekiama pagarbiai išlaikyti reljefui būdingą žemėjimą link automagistralės, jį akcentuoti projekto pastatymu sklype. Patekimas į pastatą numatytas iš šiaurės per cokolinį aukštą, patogiai pasiekiamas iš parkingo. Pagrindinė pastato funkcija suplanuota pirmame aukšte, kuris iškeltas ant kolonų – tokiu būdu suformuojama dengta stoginės erdvė pagrindinei lauko ekspozicijai.

Transporto, dviratininkų, pėsčiųjų patekimas į sklypą numatomas pagal detalų planą iš pietryčių, dviratininkams ir pėstiesiems iš pietvakarių pusės. Sklypo dviračių takai būtų įtraukti į Elektrėnų detalijame plane numatytų takų sistemą ir galėtų jungti Abromiškių reabilitacijos ligoninę, Elektrėnų bažnyčią, jachtklubą, ledo rūmus, paplūdimius. Parkavimas numatomas rytinėje sklypo dalyje. Rekreacinė zona numatoma vakarinėje dalyje šalia miško ir šiaurinėje – šalia tvenkinio.

Takai pritaikyti neįgaliesiems, teritorijoje racionaliai apjungia parkingą, patekimą į pastatą, lauko ekspoziciją, rekreaciją. Po pastatu numatomi eksponatai vakarais bus apšviesti tiek iš viršaus, tiek iš apačios. Cokoliniame aukšte numatyta galima plėtra po pirmu pastato aukštu. Dauguma želdynų esamoje pelkėje pašalinami, pelkė išvaloma, formuojamas tvenkinys. Tvenkinį siūlome praplėsti ir atverti lankytojams. Palei greitkelį numatoma skaidri garsinė uždanga dėl triukšmo lygio mažinimo rekreacinėje zonoje. Esant poreikiui, teritoriją jos perimetru siūloma aptverti ažūrine tvora

PASTATAS

IDĖJA

Kelių muziejaus įvaizdis siejamas su kryptinio judėjimo motyvu. Tūrio ilgiu akcentuojamas kelio ruožo, jo atkarpos charakteris. Pastatui lengvumo, atsiplėšimo nuo žemės suteikia masės iškėlimas virš žemės paviršiaus ant kolonų tinklo. Griežtas formos charakteris artimas technikos idėjoms, o jo lengvas pastatymas ant nevienodai išdėstytų kolonų nesuardo esamo reljefo ir akcentuoja gamtinio karkaso, supančio objektą, svarbą.

TŪRIS, FORMA, SPALVA

Pastato pagrindinis tūris - tamsus, pailgas, stačiakampis, primenantis kelio atkarpą. Tokio dydžio ir lakoniškos formos tūris bus aiškia suvokiamas ir pastebimas artėjant 100 km/val. greičiu autostrada Vilniaus kryptimi kylant į kalvą. Leidžiantis nuo kalvos 100 km/val. autostrada Kauno kryptimi pastatas tik akimirka bus pastebimas, todėl reikalingas aiškus ir konkretus dėmesį patraukiantis tūrinis sprendinys. Iškeltas juodas tūris išryškės žaliajame želdynų, neritmiškai išdėstytų eksponatų ir pilkšvai melsvame dangaus fone. Įgilintas, pilko betono cokolinis aukštasis ir permatoma kolonų kompozicija vizualiai atskirs juodąjį tūrį. Pastato įėjimas raudonu, aiškiai matomu nuo gatvės, interjeru, tampa kaip dinamiškas akcentas stabilioje tūrio kompozicijoje išraiškoje. Pastato įvaizdis kurtas toks, kad atrodytų išskirtinai bet kuriuo metų laiku.

FUNKCIJA

Įvertinus išraiškingą reljefą pastatas yra dviejų lygių. Cokoliniame aukšte numatomos: techninės patalpos ir įrenginiai, ūkio patalpos, angaras, kurį galima plėsti erdvėje po pirmu aukštu, akcentuotas pagrindinis įėjimas. Pakilus, pirmame aukšte, šalia halo numatoma lankytojų patalpų grupė, už kurių šalia skaidrios lauko sienos numatytas bendrabutis, administracija. Ekspozicijų salės užima pagrindinę pirmo aukšto dalį, Ekspozitai dėstomi istorine seka. Kavinė, lauko terasa su vaizdu numatyta į pačią išraiškingiausią kraštovaizdžio pusę - vakarinėje pirmo aukšto dalyje.

EKOLOGIJA

Pastato stačiakampė forma, optimali vidaus erdvė, mažai langų ir jų orientacija minimalizuoja energetinį poreikį šildymui-vėdinimui-kondicionavimui. Pastato patalpos jungiamos į grupes pagal šildymo-vėdinimo-kondicionavimo poreikį ir naudojimo laiką. Tokiu principu grupuojami bendrabutis su administracija, kur žmonės būna ilgiausiai, temperatūrinis ir oro komfortas labiausiai reikalingas. Kita - lankytojų patalpų grupė. Ekspozicijos sales siūlome šildyti-vėdinti-kondicionuoti oriniu būdu, pritaikant prie lankymo valandų bei lankytojų srautų. Tokiu pat principu grupuojamos ir ūkio patalpos. Šildymo-kondicionavimo šilumos siurblių "vanduo-vanduo" (panaudoti galima tvenkinio vandenį), "oras-oras" pritaikymas pagal patalpų grupes optimizuoja kaštus ir įrengimo, ir eksploatacijos.

Ant pastato stogo siūlome įrengti saulės fotovoltinę jėgainę, gaminsiančią elektros energiją, kuri galėtų patenkinti kasdienį elektros energijos poreikį LED apšvietimui, šilumos siurbliams ir kt.

Nuo stogo vanduo leidžiamas į tvenkinį, o esant poreikiui naudojamas želdynų laistymui. Nuo automobilių aikštelės vanduo valomas ir leidžiamas į tvenkinį. Buitinis vanduo taip pat valomas biologiniais valymo įrenginiais. Siekiant darnumo, pastato lauko apdailai siūlome naudoti perdirbtų padangų granulių juodos spalvos plyteles. Pilkas gumos granulių plyteles numatoma naudoti takams ir automobilių aikštelei. Šie sprendiniai atitinka pagrindinius ekologiškos, darnios architektūros kriterijus: komfortas (natūrali šviesa, vidaus šiluminė aplinka, vidaus oro kokybė); energetinis balansas (energijos gamyba ir tiekimas, maža pradinė energija, optimalios energijos išlaidos);

aplinkosauga (darni statyba: antrinis žaliavų naudojimas, daugkartinis vandens naudojimas, aplinkos taršos minimalizavimas naudojant siūlomus technologinius sprendimus).

EKONOMIJA

Pastatas, automobilių stovėjimo aikštelė, takai projektuojami su minimalia invazija į reljefą. Pastato optimalus tūris, stačiakampė forma, nedideli atstumai tarp atraminių konstrukcijų, vietinių ir antrinių medžiagų panaudojimas įgalina ekonomišką, taupų, optimalų objekto įgyvendinimą. Patalpų orientavimas, grupavimas pagal komforto kriterijus, modernios technologijos iki minimumo sumažina pastato eksploatacijos energetines sąnaudas.

BENDRIEJI STATINIO RODIKLIAI

Pavadinimas	Kiekis	Mato vnt.	Pastabos
I. SKLYPAS			
1. Sklypo plotas	52 703,0	m ²	
2. Užstatymo plotas	7 904,0	m ²	
3. sklypo užstatymo intensyvumas	0,18		
4. sklypo užstatymo tankumas	15 %	%	
II. PASTATAI			
1. Pastato bendras plotas.	9 562,4	m ²	
2. Pastato naudingas plotas.	7 934,1	m ²	
3. Pastato tūris.	95 474,0	m ³	
4. Aukštų skaičius.	1	vnt.	
5. Pastato aukštis.	13,0	m	Iki alt.142,00.
6. Energinio naudingumo klasė. [5.41]	A		